

ASTRID SCHOLTENS

STOKPAARDJES

Toen Stephan Wevers (hoofdredacteur GRIP4) mij vroeg om maandelijks de column voor GRIP4 te gaan verzorgen, was ik blij en vereerd. Onmiddellijk zei ik ja en pas later bedacht ik mij dat ik wellicht toch iets te impulsief was geweest en ik beter enige bedenktijd had kunnen vragen. Want het schrijven van een (maandelijkse) column is echt andere koek dan het schrijven van een onderzoeksrapport. Met dat laatste heb ik de afgelopen jaren, als onderzoeker op het terrein van rampenbestrijding en crisisbeheersing, de nodige ervaring opgedaan.

Ik neem mij dan ook voor om in deze terugkerende columns dicht bij mijzelf te blijven, en daarmee dit podium te gebruiken om mijn stokpaardjes over het voetlicht te brengen. Want stokpaardjes heb ik zoals u zult merken! Als rechtgeaard onderzoeker heb ik mij natuurlijk de afgelopen weken veelvuldig afgevraagd of het hebben van stokpaardjes - en het ventileren ervan in columns - verkeerd is. De kans is immers dat u na een paar keer een stokpaardje gelezen te hebben denkt: daar heb je haar weer, nu weten we het wel. En toch ga ik de uitdaging aan. Mijn hoop is dat als ik u maar vaak genoeg confronteer met een van mijn stokpaardjes, u op enig moment, haast als vanzelf, dit stokpaardje in uw overdenkingen meeneemt. Hoewel ik deze hoop nog niet wetenschappelijk kan onderbouwen zie ik dit dan maar als een vrije vertaling van één van mijn stokpaardjes: de wijze waarop professionals onder tijdsdruk beslissen. Onderzoek heeft aangetoond dat professionals hun ervaringskennis opbouwen door vaak met een bepaalde situatie geconfronteerd te worden. In crisissituaties besluiten ze dan volgens de lijn die ze in al die situaties gevolgd hebben. U zult mij hierover nog vaak horen.¹

Een tweede stokpaardje is dat naar mijn mening de laatste jaren op het terrein van rampenbestrijding en crisisbeheersing erg veel ontwikkelingen plaatsvinden die schijnbaar logisch zijn, maar waarvan feitelijk niet onderbouwd kan worden of deze nu echt iets kunnen bijdragen aan een betere crisisbe-

heersing. Daarom denk ik dat het goed is als er op kritische wijze, misschien wel tot vervelends toe, bepaalde onderwerpen aan de orde gesteld worden.

Een voorbeeld van een niet-onderbouwde ontwikkeling is de hoop die wordt gevestigd op meer multidisciplinaire samenwerking als oplossing voor alle problemen binnen de rampenbestrijding en crisisbeheersing. De mieren die hier over dit blad lopen, zijn het symbool voor mijn derde stokpaardje dat hiermee samenhangt: insecten laten zien dat je met minder 'gestuurde samenwerking' misschien wel beter kunt 'samenwerken'. Samen met 'mijn' promovendus Jelle Groenendaal probeer ik deze gedachte de komende tijd in een praktisch werkbaar concept om te zetten.

En natuurlijk ben ik stiekem ook een wel beetje blij dat er nog zoveel niet is onderbouwd. Dan is er ten minste nog veel te onderzoeken. Als lector Crisisbeheersing van de Politieacademie en het Nederlands Instituut Fysieke Veiligheid *Nibra* heb ik geprobeerd hier mijn steentje aan bij te dragen. Vanaf 1 mei zal ik dit als hoofdonderzoeker binnen het Crisislab, de onderzoeksgroep rondom de leerstoel Crisisbeheersing en Fysieke Veiligheid aan de Vrije Universiteit, verder gaan vormgeven. Het onderwerp waarop ik mij, aan de hand van praktijkgericht onderzoek, zal blijven richten is de multidisciplinaire samenwerking en als onderdeel daarvan de commandovoering en de wijze waarop professionals onder tijdsdruk besluiten nemen.

Al met al ben ik dan ook blij dat ik impulsief en enthousiast ja heb gezegd op de vraag van Stephan. Ik hoop u de volgende maanden ook te kunnen enthousiasmeren.

Astrid Scholtens, a.scholtens@crisislab.eu

¹ Voor een meer precieze uitleg van deze theorie en de implicaties ervan voor de multidisciplinaire samenwerking en voor nog meer stokpaardjes verwijst ik naar mijn lectorale rede die te vinden is op www.politieacademie.nl.